

Nr 406

Av herrar Blomkvist och Odhe, *angående fördelningen av medlen för bostadslån.*

(Lika lydande med motion nr 331 i Första kammaren)

Med utomordentlig tillfredsställelse noteras det höga bostadsbyggande som uppnåddes i landet under föregående år. Det är likaledes med tillfredsställelse man konstaterar att regeringen för innevarande år räknat med en lika aktiv satsning på denna sektor av den samhällliga verksamheten. Ett fullföljande härav skulle medföra att över 100 000 nya lägenheter skulle komma att färdigställas under 1968.

Vad man däremot inte alltid kan vara tillfredsställd med är den regionala fördelningen av det samlade bostadsbyggandet i landet. Att en ökad satsning i storstadsområdena och på de största bostadsområdena varit nödvändig skall på intet sätt bestridas, men att fördelningen i övrigt mellan olika regioner i landet blivit synnerligen ojämn har på många håll verkat hämmande på en annars möjlig expansiv utveckling.

Naturligtvis är det nödvändigt då det gäller bostadsbyggandet, såväl som annan verksamhet där samhället är direkt engagerat, att det sker en noggrann prioritering och planering så att de resurser som satsas ger den bästa möjliga utdelningen på sikt. Men man måste samtidigt ha i minnet att på många små och medelstora orter i landet har en långsiktig planering skett och stora investeringar har gjorts i form av gator, vägar, vatten och avloppsverk i syfte att tillgodose ett bostadsbyggande för framtiden av en viss omfattning. Det bör även påpekas att dessa investeringar skett med statlig uppmuntran i syfte att lösa de sanitära problemen på de lokala orterna. Åtskilliga miljoner av statliga pengar har således satsats i form av statsbidrag till utbyggnad av kommunala vatten- och avloppsverk.

Det måste enligt vår mening vara ett såväl statligt som kommunalt intresse att dessa investeringar göres räntabla och att ett bostadsbyggande möjliggöres som leder till ett fullt utnyttjande av de investeringar som tidigare gjorts på dessa områden.

För Skaraborgs läns vidkommande har utvecklingen på bostadsbyggnadsområdet under senare år varit synnerligen otillfredsställande genom alltför snävt tilltagna statliga låneramar. För 1969 har länet preliminärt tilldelats en bostadskvot på 1 800 lägenheter, vilket av länsbostadsnämnden betecknas som helt otillfredsställande. En allvarlig hämning av den förväntade goda

1* — *Bihang till riksdagens protokoll 1968. 4 saml. Nr 404—415*

näringslivsutvecklingen i länet kan bli följd. Man kan i detta sammanhang påpeka att enligt uppgifter i industristatistiken avseende företag med minst 5 anställda har för länets vidkommande antalet sysselsatta ökat med 24 % under 5-årsperioden 1959—1964.

Ökningen för riket i sin helhet har under samma tid stannat vid 14 %. Det kan vidare nämnas att denna ökning förväntas fortsätta enligt föreliggande länsutredning. När man mot bakgrunden av här redovisade fakta konstaterar att vi i landet som helhet under 1967 satte nytt rekord i bostadsbyggande med totalt över 100 000 nya lägenheter och Skaraborgs läns andel av det totala bostadsbyggandet i riket gått ned från 3,01 % under perioden 1961—1965 till 2,25 % under 1967 är det naturligt, att man hos ansvariga länsmyndigheter ser med oro på denna utveckling. Inget annat län i landet har nämligen fått vidkännas en så stor relativ minskning av bostadsbyggandet.

Länsbostadsnämnden i Skaraborgs län har genom framställning till regeringen hemställt om att under en 3-årsperiod få pröva ett annat system beträffande bostadslånemedlens fördelning än det nu gällande, nämligen att få länets bostadslåneram uttryckt i finansiella termer i stället för antal lägenheter.

Genom ett sådant fördelningssystem skulle kommunerna få ökad valfrihet att inom tilldelad ram anpassa bostadsbyggandet till det föreliggande behovet. Man skulle få större möjligheter att producera fler lägenheter av just den typ där behovet är störst. Tillgodoseendet av exempelvis åldringsbostäder och andra smålägenheter skulle kunna ske utan att därför den angelägna produktionen av familjebostäder i alltför hög grad beskures.

Som ett exempel kan nämnas att man i Falköping, för landstingets räkning, planerar att bygga ca 50 st. smålägenheter på ett rum och kök avseende tjänstebostäder för sjukvårdspersonal. Det är uppenbart att denna typ av produktion med det nuvarande kvoteringsystemet kommer att hårt beskära bostadslåneramen till förfång för byggandet av familjebostäder.

En annan fördel med tillämpning av det åberopade nya systemet kan förväntas vara ett ökat intresse från kommunernas sida att åstadkomma ett rationellare byggande och härigenom hålla byggnadskostnaderna nere.

Med stöd av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att pröva huruvida fördelar kan vinnas genom bostadslånereamens fördelning i finansiella termer i stället för i antal lägenheter.

Stockholm den 25 januari 1968

Arne Blomkvist (s)

Nils Odhe (s)
